

УДК 658.8.013

Орест Дубик, ст. викладач

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

ТЕОРЕТИЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ

Анотація. Конкурентна перевага визначається набором характеристик і властивостей товару, торгової марки або підприємства в цілому, які створюють для цього підприємства певну перевагу над іншими конкурентами.

Ключові слова: конкуренція, конкурентна перевага, конкурентоспроможність, зовнішня конкурентна перевага, внутрішня конкурентна перевага.

Orest Dybuk

THEORETICAL BACKGROUND COMPETITIVE EDGE

Abstract. Competitive advantage is determined by a set of characteristics and properties of the product, brand or company as a whole, creating for the enterprise a certain advantage over other competitors.

Keywords: competition, competitive advantage, competitiveness, external competitive advantage, domestic competitive advantage.

Конкуренція є найважливішим елементом ринкової економіки, що забезпечує її ефективне функціонування. У той же час, форми і методи конкурентної боротьби приймають самі різні відтінки, що найчастіше приводить до необхідності державного втручання і державного контролю над конкуренцією. Технологію пошуку конкурентних переваг необхідно розглядати як частину постійно діючого процесу дослідження ринку, спрямованого на вивчення прийомів і методів ведення конкурентної боротьби. Конкурентну перевагу фірми визначають як відмінну рису діяльності фірми, яка забезпечує їй перевершення конкурентів на цільовому ринку. В економічній літературі конкурентні переваги часто ототожнюються з можливостями фірми більш ефективно розпоряджатися наявними ресурсами, тобто її конкурентоспроможністю. Необхідно зазначити, що така аналогія має під собою вагомий ґрунт, оскільки зміст конкурентоспроможності найчастіше трактується як здатність випереджати суперників в досягненні поставлених економічних цілей.

Наявність окремих конкурентних переваг не означає автоматичний їх вибір. Тільки в комплексі вони можуть здійснити вирішальний вплив при виборі кращого. Крім того, на конкурентоспроможність впливають стратегічні і тактичні зміни на ринку, які не пов'язані з діяльністю підприємства. Із співставлення даних понять стає зрозумілим активний інтерес до дослідження конкурентних переваг. Він обумовлений бажанням зрозуміти механізм конкурентоспроможності, розкрити його внутрішні зв'язки, які сьогодні досліджуються багатьма вченими. Конкурентна перевага може бути зовнішньою або внутрішньою. Зовнішня конкурентна перевага заснована на відмінних якостях маркетингових пропозицій підприємства, які створюють „цінність” для покупця через скорочення його витрат або підвищення ефективності. Зовнішня конкурентна перевага збільшує силу ринкових позицій підприємства, тобто здатність підприємства примусити ринок прийняти ціну товару, більш високу, ніж у пріоритетних конкурентів, які не забезпечують відповідної відмінної якості. Внутрішня конкурентна перевага базується на перевазі підприємства відносно витрат виробництва, які створюють „цінність” для виробника і дозволяє досягти меншого, ніж у конкурента, рівня собівартості. Ця перевага може створюватися в результаті впровадження заходів,

спрямованих на домінування підприємства над конкурентами (за рахунок мінімізації витрат) і побудованих на впровадженні організаційних і виробничих нововведень.